

16 מרץ 2023
כ"ג אדר תשפ"ג

לכבוד
ח"כ יואב קיש
שר החינוך

דחוף!!

שלום רב,

הנדון: דרישה להשעות מתפקידו מורה לתנ"ך לתיכון בפתח תקווה

אנו פונות אליך בעקבות ידיעה של הדר גיל-עד ונעם ברקן בעיתון ידיעות אחרונות, מיום חמישי ה-16.3, בה פורסם שמורה לתנ"ך בתיכון בפתח תקווה נתן, לכאורה, לתלמידיו ותלמידותיו, מטלה שעל פניו עוסקת בספר בראשית אך מקבלת תפנית מחרידה.

לפי האמור בכתבה, לאחר התייחסות לרצח קין את אחיו הבל כמסופר בספר בראשית, המורה הפנה את התלמידים והתלמידות לסרט תיעודי שנעשה בעקבות ניסיון הרצח שביצע אביעד משה בבת זוגו לשעבר, שירה איסקוב, אותו שירה איסקוב שרדה בקושי, וביקש מהכיתה לענות על השאלה "האם היה ניתן למנוע את האירוע הטרגי?" ולהציג האם "היה ניתן לנהל את האירוע באופן כזה שלא היה מוביל לתוצאותיו הנוראיות (התייחסו בתשובתכם גם לשירה וגם לאביעד)".

למרות כל אלה, המורה הציג לכיתה את ניסיון הרצח כאירוע סימטרי בו לשירה, ששרדה את ניסיון הרצח ולאביעד, שניסה לרצח אותה, הייתה מעורבות שווה בנסיון הרצח והתייחס לנפגעת העבירה, גבי שירה איסקוב, שהצליחה לשרוד ניסיון לרצח בנסיבות מחמירות-כאמור, כאל דמות שיש לה אחריות לניסיון הרצח שעברה. כידוע לכל, אביעד משה הורשע בניסיון לרצח בנסיבות מחמירות ונשפט ל-23 שנים בבית הסוהר.

אלימות כלפי נשים הינה תופעה חוצה מגזרים, דתות עמדות פוליטיות ומעמדות סוציו-אקונומיים. לפי הסקר הלאומי שנערך בנושא יותר מ-200,000 נשים בישראל נפגעות מאלימות מדי שנה, ורק רבע מהן מדווחות לרשויות. בממוצע נרצחות 20 נשים על רקע מגדרי כל שנה, כשהנתונים מראים שיותר ממחצית מהן הכירו את הרוצח שלהן. בשנת 2022 נרצחו 22 נשים על רקע מגדרי ומתחילת שנת 2023 נרצחו 5 נשים ושתי נשים עברו ניסיון לרצח, כשאחת מהן עוד נלחמת על חיה לאחר שנשרפה בחיים.

בהמשך המטלה, לפי המתואר בכתבה, המורה צירף כתבה נוספת, שככל הידוע, לא פורסמה באף אתר חדשות מהימן. באותה הכתבה, המוראיינת רונית דרור טוענת כי "שנה סימטריה באלימות בתוך המשפחה". לאחר הכתבה המורה ביקש מהתלמידות והתלמידים לצפות בסרטון של אותה המוראיינת מערץ יוטיוב שתכניו לא אושר על ידי משרד החינוך. תגובת אחד התלמידים בעקבות המטלה, שפורסמה בכתבה, הינה תמרור אזהרה שממחיש באיזו קלות ניתן להעביר לתלמידים ותלמידות תכנים ללא בסיס עובדתי ובאיזו קלות טענות מעוותות מחלחלות ומאומצות על ידי תלמידים ותלמידות תיכון.

אין ספק כי למערכת החינוך, ולך השר האמון עליה, אחריות כבדה בנוגע לתכנים המועברים במסגרתה, ובכלל זה אחריות בכל הנוגע לתכנים המועברים בקשר לתופעה החמורה של אלימות נגד נשים ולמאבק בה. במסגרת זו, משרד החינוך מחויב לוודא, שלא יועברו לילדי וילדות ישראל, תכנים המטמיעים תפיסות מעוותות בנוגע לאלימות בכלל, ולאלימות נגד נשים בפרט.

בנסיבות אלה, אנחנו דורשות ממך, שר החינוך, להשעות לאלתר את המורה ולכנס את כל התלמידים והתלמידות שנאלצו לבצע את המטלה ולקיים שיחה המסבירה את הנתונים האמיתיים העומדים מאחורי תופעת האלימות כלפי נשים, הגורמים לה והאחראים לה.

בברכה,

טל הוכמן
מנהלת קשרי ממשל
שדולת הנשים בישראל

הדס דניאלי ילון
מנכלית
שדולת הנשים בישראל

העתק

מנכ"ל משרד החינוך - אסף צלאל

יו"ר הועדה לקידום מעמד האישה – ח"כ פנינה תמנו שטה

יו"ר ועדת חינוך – ח"כ יוסף טייב

נספח

מטלת הגשה שלישית – בראשית פרק ד

1. חלק ראשון – ניד עמדה – "מי אחראי למוות של הבל?" (24 נקודות – 8 נקודות לשאלה)

בסיפור המוות הראשון בתנ"ך ובמשפחה נטלים חלק מספר דמויות (קין והבל, אדם וחווה ואלוהים).

- בשלב ראשון הציג את עמדת המספר המקראי תוך קריאה צמודת טקסט והצגה את חלקה של כל דמות בסדרה כפי שהיא באה לידי ביטוי בטקסט. השתמשו בטקסט המקראי (צטטו) וכן בפרשנים (רש"י ורמב"ן התייחסותם לפסוק 8).
- בשלב השני אתם מתבקשים לתאר ולהשלים פרטים שלא מופיעים בטקסט על פי השערותכם והבנתכם. בשלב זה אתם מתבקשים ליצור את דו השיח שלא מופיע בטקסט עצמו אך לדעתכם מניסיונכם ולחבנתכם סביר להניח שהיה בין הדמויות השונות – לפני האירוע ואחריו.
- בשלב השלישי אחרי שהצגתם את חלקן של כל הדמויות הציג את עמדתכם בפרמט של הצגת טענה כפי שנלמדה בכיתה כלומר כתובת שני נימוקים שונים תוך התייחסות לאחריות היחסית לאירוע הקטלני של כל אחת מן הדמויות.

2. חלק שני – מה היא פחות העונש שקיבל קין? (35 נקודות)

- מה היא ענישה ומה מסורתית? (2 נקודות)
- קראו את הכתבה 'החטא ועונשו' - <https://www.kan.org.il/item/?itemid=140088> ושמוע את ההקלטה הראשונה 'החטא ועונשו' וענו:
 - כיצד נקבעת הענישה וחומרתה בימים? (4 נקודות)
 -

- מה עמדת הדוברת בהקט לגבי חומרת הענישה? איך מקרה מוות של הומלס מהדהד מה שלמדנו בנוגע לערך החיים על פי ההגות היהודית במחשבת ישראל? (4 נקודות)
- האם החמרת ענישה מעודדת הרתעה? והאם החמרת הענישה יכולה לצמצם את אירועי העבריינות או להיפך? (4 נקודות)
- ממה מושפעת הפשיעה והאם היא קשורה לענישה ולאכיפה? (4 נקודות)
- מה עמדת הדובר והציבור לגבי רמת הענישה בארץ גם ביחס לרמות הענישה במקומות אחרים בעולם? (2 נקודות)
- האם הענישה בישראל ראויה ומתאימה לדעתכם? האם לדעתכם יש להקל או להחמיר בענישה ומדוע? התמקדו ברפורמה בעבריות ההמתנה- תארו אותה במילותיכם והציגו את עמדתכם תוך הצגת שני נימוקים (בתשובתכם התייחסו גם לשניים מהסיפורים המופיעים בהקט כמו התקופה של 'כרמל מעודה' תקופתם של אנשי הרפואה עבריינות של החקיקה נשק והאלימות בדרכים). (8 נקודות)
- מה היה עונשו של קין? (2 נקודות)
- האם המספר המקראי מתאר בעיקרן הסתייגות מחומרת הענישה (דרך דברי קין)? (2 נקודות)
- מדוע לדעתכם העניש האל את קין בעונש זה? בתשובתכם התייחסו לסעיף א וגם לשאלה העקרונית האם לדעתכם קין הרג או רצח את הבל ובהתאם נגזרה גם הענישה (נמקו את עמדתכם). (3 נקודות)

3. חלק שלישי – האם ניתן היה למנוע את האירוע הטרגי? (36 נקודות)

בחלק זה אתם מתבקשים להשתמש וליישם את הכלים והמושגים שנלמדו בכיתה (אינטליגנציה רגשית, וויסות רגשי ומודל אפר'ת) באופן הבא:

- תארו את אירוע המשבר שמתואר בבראשית פרק ד ונתנו אותו בעזרת מודל אפר'ת. (4 נקודות)
- איך ניתן להבין את דברי האל בפרק ד' בפסוקים 7-8 על רקע המושגים הנ"ל? (6 נקודות)
- הציגו בעזרת המושגים הנ"ל איך ניתן היה לדעתכם לנהל את האירוע באופן כזה שתוצאותיו היו אחרות (התייחסו לכל הדמויות שהיו יכולות להתנהל אחרת מכפי שמתואר בטקסט המקראי ועל פי מה שכתבתם גם בחלק הראשון של העבודה). (8 נקודות)
- שובו וצפו בסרט התעודה אודות סיפורה של שירה איסקוב ואביעד משה –

<https://www.mako.co.il/mako-vod-keshet/uvda-2021> - פרק 3-4

1. תארו מה היה אירוע המשבר שבעקבותיו התרחשה התקיפה הטרגית של שירה. (2 נקודות)
2. הציגו בעזרת המושגים הנ"ל כיצד היה ניתן לדעתכם לנהל את האירוע באופן כזה שלא היה מוביל לתוצאותיו הטראגיות (התייחסו בתשובתכם גם לשירה וגם לאביעד). (8 נקודות)
3. קראו את הכתבה הבאה:

"מה זה 'מאמיות לך' לא? עכשיו האלימות הנשית נחשפת
 ד"ר רות דרור עבדה 25 שנים כעובדת סוציאלית, אבל רק כשהחלה לעבוד על הדוקטורט שלה, נחשפה למחקרים המראים כי ישנה סימטריה באלימות בתוך המשפחה, או במילים אחרות: נשים אלימות בדיוק כמו גברים. למה אנחנו שומעים רק על צד אחד של המשוואה?
 "זה לא מובן מאליי בכלל", פותחת ד"ר רות דרור את השיחה שלה. כשהיא מתייחסת לעצם הראייה על המושא הנסיף שעליו אתם עומדים לקרוא. "זה לא מובן מאליי שמוכנים לשמוע על זה, שמוכנים לפרסם את זה. יש פה שית אחד שהוא השולל ופשוט לא מוכנים להבין שאף אחד לא שולל אותו. בסך לא אני".
 השיח שעליו היא מדברת קשור לסוגיית האלימות נגד נשים שכדור, יום המאבק הבינלאומי למניעתה צוין משם לאחרונה. בערך הויקיפדיה של יום המאבק נכתב ש"הצורך ביום להעלאת המודעות נובע מכך שלרוב, הנתיבים האמיתיים אודות היקף האלימות נגד נשים אינם גלויים לציבור וחלקם אף אינם מדווחים לרשויות".

לדבריה של ד"ר דרור - עובדת סוציאלית, מספלת פרטנית ויועצת זוגית בעלת ארבעה תארים אקדמיים, שהיא גם מומחית וחוקרת בתחום המריבות והקונפליקטים בין בני זוג ומרצה במכללת ספיר - הנתיבים האמיתיים אכן לא מדוברים מספיק. אבל הם שונים לחלוטין מהתמונה שמצטיירת בתקשורת, ברשתות ובקמפיינים השונים, ומנציחה את הנשים כקורבנות ואת הגברים כאלימים. המצב בפועל, היא אומרת, הוא שבכל הנוגע לאלימות בין בני זוג, יש סימטריה בין גברים לנשים.